

Vergaderjaar 1991-1992 Nr. 83b

21 641

Regelen inzake de bestrijding van namaak van produkten, beschermd door rechten op een merk of rechten op een tekening of model (Wet bestrijding namaakprodukten)

MEMORIE VAN ANTWOORD

Ontvangen 28 april 1992

Inleidende opmerkingen

Wij hebben met genoeg kennis genomen van de instemming van de fracties van CDA, PvdA en D66 met de inhoud van het onderhavige wetsvoorstel. Graag gaan wij in op de vragen en opmerkingen die vanuit de vaste Commissie voor Economische Zaken naar voren zijn gebracht.

De leden van de fracties van PvdA en D66 vroegen of al mededelingen kunnen worden gedaan over de resultaten van het overleg met betrekking tot de versnippering van de wetgeving met betrekking tot de intellectuele eigendom. Wij zijn tot de conclusie gekomen dat de verdeling van het onderwerp intellectuele eigendom over verschillende departementen in de praktijk geen problemen geeft en ook geen nadelige invloed op de kwaliteit van de wetgeving heeft. Hierbij zij aangetekend dat de inrichting van de wetgeving op het gebied van de intellectuele eigendom grotendeels wordt bepaald door internationale verdragen en ontwikkelingen. Naar ons oordeel is de complexiteit van de wetgeving op dit terrein niet zozeer een gevolg van de verdeling van verantwoordelijkheden op nationaal niveau als wel van de internationale context waarin geopereerd moet worden. Wat dit betreft zij ook verwezen naar hetgeen onder punt 3 is vermeld.

Inzichtelijkheid

1. Met betrekking tot dit thema schetsten de leden van de fractie van het CDA de casus van een merkhouder die geconfronteerd wordt met vermoedelijke import van nagemaakte produkten uit bijvoorbeeld het Verre Oosten. In de vraagstelling wordt ervan uitgegaan dat in die situatie meerdere wettelijke mogelijkheden bestaan.

Dit is echter niet het geval. Bij het vermoeden van inbreukmakende import kan uitsluitend een beroep gedaan worden op EG-verordening nr. 3842/86. Die regeling bevat de mogelijkheid, dat de vrijgave van inbreukmakende goederen door de douane wordt opgeschort. Het onderhavige wetsvoorstel biedt mogelijkheden voor het geval dat de nagemaakte goederen daadwerkelijk in Nederland in het verkeer zijn

gebracht. Daarin vult het wetsvoorstel de eenvormige Beneluxwet op de merken aan. Naar ons oordeel is van overlap derhalve geen sprake; de regelingen vullen elkaar aan.

2. Dezelfde leden vroegen vervolgens naar de reikwijdte van het onderhavige wetsvoorstel. Dit wetsvoorstel geeft aan houders van rechten op een merk of op een tekening of model juridische mogelijkheden om tegen inbreuk op te treden uit hoofde van hun merkrecht of hun recht op een tekening of model. Voor zover een inbreukmakende handeling ook aan andere intellectuele eigendomsrechten raakt kan de rechthebbende tevens uit hoofde van die rechten, bijvoorbeeld het auteursrecht of het octrooirecht, optreden. De keuze welke rechtsmiddelen in een concreet geval worden ingeroepen is aan de rechthebbende.

3. Het overleg in het kader van WIPO en GATT is primair gericht op samenwerking en harmonisatie op internationaal niveau, dat wil zeggen op meer uniformiteit in regelgeving in de wereld en versterking van de bescherming van intellectuele eigendomsrechten. Voor de EG geldt hetzelfde op Europese schaal. Wij verwachten niet dat dit overleg ertoe zal leiden dat bijvoorbeeld verschillende beschermingsvormen in elkaar geschoven zullen worden. Ook internationaal wordt onderkend dat de verschillende vormen van bescherming van intellectuele eigendomsrechten niet over een kam geschoren kunnen worden. Zo heeft bijvoorbeeld de Europese Commissie recent een initiatief ontwikkeld om naast de in voorbereiding zijnde regelingen inzake Gemeenschapsmerken en Gemeenschapsoctrooien te komen tot een cummunautair recht op een tekening of model.

Uitvoering van de EEG-verordening 3842/86

4. De Europese Commissie heeft op 25 februari 1991 een rapport uitgebracht over het functioneren van EEG-verordening nr. 3842/86 (SEC (91) 262). De Commissie doet in dit rapport verslag van de stand van zaken met betrekking tot de implementatie van de verordening en de toepassing van het systeem in de verschillende Lid-Staten. De Commissie kenmerkt het gebruik dat van de verordening wordt gemaakt als bescheiden. In veel van de gevallen waarin op grond van de verordening tot actie is overgegaan door de douane-autoriteiten betrof het kleine hoeveelheden in de bagage van reizigers. De Commissie heeft de indruk dat de werking van de verordening niet leidt tot een ongewenste verstoring van rechtmatige handel.

5. Artikel 3, derde lid, van de genoemde EEG-verordening geeft de Lid-Staten de mogelijkheid om van degene te wiens behoeve de vrijgave van goederen aan de grens is opgeschort, zekerheid te eisen in verband met eventuele schadeclaims van de importeur als gevolg van onzorgvuldigheid of nalatigheid van degene die om opschorting heeft verzocht. Artikel 2, tweede lid, van het onderhavige wetsvoorstel voorziet in een vrijwaring van de Staat voor schade die voortvloeit uit het voldoen door de Staat aan het verzoek tot opschorting van de vrijgave van goederen. Artikel 2, tweede lid, ziet derhalve – anders dan artikel 3, derde lid, van de verordening – niet op de verhouding tussen de verzoeker en de importeur maar op de verhouding tussen de verzoeker en de Staat. Beide artikelen hebben geen betrekking op de vraag of en zo ja welke schade door de importeur in voorkomend geval op de verzoeker dan wel op de Staat verhaald kan worden. Hierop is het burgerlijke aansprakelijkheidsrecht van toepassing.

6. Artikel 7, eerste lid, onder b, van de verordening geeft aan de Lid-Staten de opdracht om de bevoegde autoriteiten in staat te stellen om maatregelen te nemen ten opzichte van inbreukmakende goederen,

die ertoe strekken degene die verantwoordelijk is voor de invoer daarvan ieder economisch voordeel te ontnemen.

De in het kader van de eenvormige Beneluxwet op de merken op te nemen bepaling welke de merkhouder de mogelijkheid biedt om afdracht van onrechtmatig genoten winst te vorderen, heeft een andere strekking. Deze vorderingsmogelijkheid heeft geen betrekking op de inbreukmakende goederen maar op het geldelijke voordeel dat door de inbreukmaker is behaald. Het betreft bovendien een civielrechtelijke vordering van de merkhouder, terwijl artikel 7, eerste lid, onder b, van de verordening betrekking heeft op administratieve maatregelen door de bevoegde autoriteit.

De vraag welke schade aan de merkhouder is toegebracht is hierbij niet aan de orde. Die vraag speelt in het geval een vordering tot schadevergoeding wordt ingediend. De rechter zal dan aan de hand van algemene rechtsregels de hoogte van de te vergoeden schade vaststellen.

Het streven is erop gericht het wijzigingsprotocol met betrekking tot de eenvormige Beneluxwet op de merken medio dit jaar af te ronden. Dit protocol wordt evenwel eerst verbindend, nadat het door de drie Beneluxlanden is goedgekeurd en bekrachtigd.

7. Binnenkort zal door de Nederlandse delegatie bij het Beneluxoverleg een voorstel voor wijziging van de eenvormige Beneluxwet inzake de bescherming van tekeningen of modellen uitsluitend met betrekking tot de bestrijding van namaak van door rechten op een tekening of model beschermde goederen, worden ingediend. Naar verwachting zal – indien ook de beide Benelux-partners met de voorgestelde aanpak akkoord gaan – de wijziging betrekkelijk snel gerealiseerd kunnen worden. Het streven is erop gericht een tot dit onderwerp beperkt wijzigingsprotocol nog dit jaar tot stand te brengen.

Strafmaat

8. Het gewijzigde artikel 337 van het Wetboek van Strafrecht vloeit voort uit de aanbevelingen van de interdepartementale werkgroep die zich heeft beziggehouden met de bestrijding van piraterij zowel bij het auteursrecht als bij het merken-, tekeningen- en modellenrecht. Genoemde werkgroep was van mening dat voor opzettelijke inbreuken op een auteursrecht, die een bedrijfsmatig karakter hebben, een strafbedreiging van maximaal vier jaren passend was. Dit zou ook de mogelijkheid bieden om het dwangmiddel van de voorlopige hechtenis en de daarmee verbonden strafvorderlijke dwangmiddelen toe te passen. Voor «gewone» inbreuken op het auteursrecht en op het merkenrecht achtte men deze strafbedreiging te zwaar. Hierbij speelde een rol het streven om het aantal gevallen waarin voorlopige hechtenis kan worden toegepast zoveel mogelijk te beperken. Om die reden is, mede op advies van de vergadering van procureurs-generaal, de maximale vrijheidsstraf voor opzettelijke inbreuken op een merk, waarbij geen gemeen gevaar voor personen of goederen is te duchten, gesteld op één jaar.

9. Wij gaan er van uit dat het Openbaar Ministerie bij zijn vervolgingsbeleid iedere overtreding of categorie van overtredingen van de wet op eigen merites zal beoordelen, waarbij de ernst van het gepleegde feit en de in het geding zijnde belangen een rol zullen spelen.

Bij strafbare feiten waarvoor de maximale vrijheidsstraf minder dan vier jaar bedraagt kan de verdachte niet in verzekering worden gesteld of in voorlopige hechtenis worden gehouden. Het vasthouden voor verhoor is ook mogelijk in geval van strafbare feiten waarop een lagere maximumstraf is gesteld.

10. Artikel 337 van het Wetboek van Strafrecht is zo geformuleerd, dat

ook het opzettelijk verhandelen van valse, vervalste of wederrechtelijk vervaardigde merken strafbaar is (zie het eerste lid, onder a). Hiervoor is dus niet nodig dat de merktekens op een waar zijn aangebracht.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
Y. C. M. T. van Rooy

De Staatssecretaris van Justitie,
A. Kosto